

INFORME SOBRE LA PARITAT DE GÈNERE EN EL MÓN

OLIVER CANN

Fòrum Econòmic Mundial

L'Índex de Bretxa Global de Gènere, del Fòrum Econòmic Mundial (FEM), va començar el 2006 a mesurar la magnitud de la bretxa entre dones i homes en quatre aspectes: salut, educació, economia i participació política, i s'utilitza per veure en quina mesura estan distribuïnt els seus recursos i oportunitats de manera equànime entre homes i dones els 142 països que analitza per així poder compararlos.

En general, segons les darreres edicions de l'Informe, la bretxa entre homes i dones s'ha escurçat un 4% els darrers deu anys. En el **camp econòmic**, la bretxa s'ha reduït només un 3%, i els avenços vers la igualtat salarial i paritat en el mercat de treball s'han estancat notablement des de 2009/2010: les dones no han aconseguit fins ara guanyar la quantitat que guanyaven els homes el 2006. Si s'extrapola aquesta trajectòria, cal suposar que el món trigarà uns altres 118 anys (fins al 2133) en tancar la bretxa econòmica completament.

Respecte de l'**educació**, el segon dels quatre pilars de l'informe, les dades són contradictòries. En total, la bretxa de gènere se situa ara en un 95% a 5% de la igualtat. Això suposa una millora del 92% respecte del 2006. En l'àmbit mundial, 25 països han tancat la bretxa completament, i els majors avenços s'han produït en el nivell universitari, en el qual les dones ja representen la majoria d'estudiants a gairebé 100 països.

Això no obstant, aquests avenços no han estat universals, ja que en un 22% de tots els països tinguts en compte els darrers deu anys s'està obrint la bretxa entre homes i dones pel que respecta a l'educació. També hi ha una notable manca de correlació entre l'accés de les dones a l'educació i la seva capacitat de guanyar-se la vida ocupant llocs qualificats o de lideratge. Malgrat que les dones representen la majoria dels estudiants universitaris matriculats a 97 països, només són majoria en llocs qualificats en 68 països, i en llocs de lideratge, en

molts menys (només 4).

La **salut** i la **supervivència**, el tercer pilar, és el més proper a la paritat, amb un 96%. 40 països han tancat aquesta bretxa completament. Malgrat aquest augment esperançador, en total la bretxa de gènere en salut i supervivència s'ha obert lleugerament en comparació amb el 2006.

La bretxa en **apoderament polític**, el quart pilar mesurat per l'Índex, és la més ampla. A nivell mundial, només el 23% d'aquesta bretxa de gènere s'ha tancat, malgrat que aquesta àrea també ha experimentat els majors avenços, millorant un 9% davant el 14% de 2006. Només dos països han assolit la paritat parlamentària, i quatre han assolit la paritat en càrrecs ministerials.

Tot i que cap país ha tancat la bretxa de gènere total, els països nòrdics continuen essent les societats més igualitàries del món. Des de 2015, els quatre primers països són, per ordre, Islàndia, Noruega, Finlàndia i Suècia.

En el grup dels BRICS (Brasil, Rússia, Índia, Xina i Sud-àfrica), el país que ocupa el lloc més alt continua essent Sud-àfrica (17è), mercès a les seves altes puntuacions en participació política. El següent és Rússia (75è), seguit de Brasil (85è), que va perdre 14 llocs el 2016 degut a un augment de la bretxa salarial i a una disminució del nombre de dones que ocupen llocs ministerials. La Xina (91è) va perdre 4 llocs i l'Índia (108è) en va pujar 6.

Amèrica Llatina i el Carib

Nicaragua (12è), que anteriorment era l'únic país d'Amèrica Llatina i el Carib entre els deu primers, ha perdut 6 llocs el 2016 degut a baixades en la igualtat salarial i al percentatge de dones en llocs parlamentaris i ministerials. Hi ha onze països a la regió entre els 50 primers, un més que el 2015. Entre les majors economies, Mèxic (71è) puja nou llocs degut a millores en l'àrea política, mentre que Brasil cau al lloc 85è per un augment en la bretxa salarial i

un menor nombre de dones en llocs ministerials. Els països amb pitjors resultats de la regió són Belize (103è), Guatemala (106è) i Paraguai (107è). A Amèrica Llatina cap país ha augmentat la seva bretxa de gènere.

Deu anys d'anàlisi

Deu anys de dades de l'Informe Global de la Bretxa de Gènere, publicat per primera vegada el 2006, revelen el patró de canvi arreu del món respecte dels resultats obtinguts pels 109 països mesurats en edicions anteriors i en relació amb els altres. La regió que mostra la millora absoluta més gran és Amèrica Llatina, seguida d'Àsia i el Pacífic, Àfrica Subsahariana, Europa i Àsia Central, Orient Mitjà i el nord d'Àfrica i Amèrica del Nord.

La direcció del canvi en els països des de 2006 fins avui ha estat positiva en la seva majoria. Els països nòrdics continuen essent un model, pel que fa a la seva capacitat d'assolir la igualtat de gènere. Nicaragua i Bolívia, per la seva part, són els que han obtingut millors resultats a l'hora de reduir la bretxa de gènere total la darrera dècada, seguits del Nepal, Eslovènia i França. Els països amb unes millores més grans respecte dels seus punts de partida fa deu anys són Aràbia Saudita per la seva participació i oportunitats econòmiques, Burkina Fasso pels seus èxits educatius, Geòrgia per la seva salut i supervivència, i els Emirats Àrabs Units per l'apoderament polític. En termes absoluts, els països que més han millorat són Bahrein per participació econòmica, Burkina Fasso per èxits educatius, Geòrgia per salut i supervivència i Bolívia per poder polític. Els països amb majors pèrdues són: Jordània en participació econòmica, Malàisia en èxits educatius, l'Índia en salut i supervivència, i Hongria en poder polític. Els països que menys han millorat en termes absoluts són Tanzània en participació econòmica, Malàisia en èxits educatius, l'Índia en salut i supervivència, i Sri Lanka en poder polític.

Els avenços no han estat uniformes a les quatre àrees: economia, política, salut i educació. Pel que fa a educació, salut i supervivència, malgrat que molts països ja han assolit la paritat, continuen havent-hi alguns contratemps: de fet, el 22% dels països mesurats presenten bretxes educatives superiors a les

de fa deu anys, i el 39% dels països presenten bretxes més grans en salut i supervivència que fa deu anys. Les bretxes de gènere més grans continuen essent les de les àrees econòmica i política, però hi ha hagut menys retrocessos: només el 16% dels països perden llocs en poder polític i només el 13% en participació i oportunitats econòmiques.

En la categoria de participació econòmica, més del 80% dels països ha registrat avenços absoluts en la participació en el mercat de treball, i Nepal és el país que ha experimentat un major augment. Altres països que han mostrat un especial creixement en aquest indicador són Botswana, Nigèria, Espanya, Nicaragua, Sud-àfrica i Lesoto. Els majors guanys absoluts pel que fa a dones en llocs sènior (legisladores, funcionàries d'alta categoria i llocs directius) provenen de Colòmbia, Ghana i França, mentre que en llocs molt qualificats en general (treballadores professionals i tècniques), són Lesotho, Albània i Guatemala els països que han experimentat els majors avenços en termes absoluts.

Entre els millors a l'àrea política hi ha Bolívia, Eslovènia, Nicaragua, Islàndia i França, seguits de prop per Itàlia i Suïssa. Tots ells han reduït les seves bretxes de gènere polítiques entre un 20 i un 35%.

Arguments per a la igualtat de gènere

"L'increment de l'automatització associat a la Quarta Revolució Industrial afectarà no només l'economia, sinó també la humanitat. En aquest context, hem de crear un món en el qual els ideals i les aportacions de les dones tinguin tant valor com els dels homes. La igualtat de gènere en el nostre pensament i les nostres accions tindrà una importància crucial per assegurar que el futur estigui al servei de la humanitat, no pas amenaçat per ella", afirma Klaus Schwab, fundador i director executiu del FEM.

"Més dones que homes estan matriculades a la universitat a gairebé 100 països, però ben just en un grapat d'aquests països les dones ocupen la majoria de càrrecs directius. Empreses i governs necessiten implantar noves polítiques per evitar aquesta contínua pèrdua de talent i aprofitar-lo per millorar el creixement i la competitivitat", afirma Saadia Zahidi, cap del Programa per a la Paritat de Gènere del FEM. □